

GAZETA TRANSILVANIEI.

Gazeta eșo de 2 ori: Mercuria și Duminec'a, Fôia, candu concodu ajutôriale. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl., pe 1/4 3 fl. v. a. Tieri esterne 12 fl. v. a. pe unu anu sêu 2 1/3 galbini mon. sunátoria.

Anulu XXXIII.

Se prenumera la postele c. r., și pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Taca timbrala a 30 cr. de fiacare publicare.

Nr. 40.

Brasiovu 4 Iuniu 23 Maiu

1870.

MONARCHIA AUSTRO-UNGARICA.

Transilvania.

Brasiovu 4 Iuniu 1870.

„Cine ce invétia — mórtea lu desvétia“, e unu proverbiu romanescu, care, déca l'ar fi aplicatu si l'ar si aplica romanulu la politic'a dilei, ar' fi scapatu si ar' scapa de multe curse intinse din partea antagoniloru sei politici; elu inse e pré credulu facia cu cei, cari se jóca cu sórtea si viitoriulu lui, si nu reflecta, ca lupulu -si schimba perulu, dar' natura nici odata. Elu intre suspine si oftari -si aduce aminte de suferintiele trecutulu, cu cari lu regalisa boierii tiei, dupa bunulu placu, si adi, candu aceiasi boieri ajunsera érasu la placintele secularie, nu -si iea anim'a in dinti, cá ponduse mai cu adinsulu pe pitiórele sale, se-si pórté grigia de vatr'a si de viitoriulu seu, ne mai incredienduse vorbeloru dulci ale celoru, ce voru alu exploata in folosulu loru.

Romanulu trebuie se fia originale intru a inventa tóte modurile prosperarei viitoriulu seu; déca din lips'a nedeajunsei esperiintie se vede dificultatu in acestu procesu de a ingriji de sórtea si binele seu si aloru sei, se recurga la imitarea mesurorulu, prin cari se impulpa si se ingradescu alti si chiaru si antagoni lui, in prejudeciulu viitoriulu lui. Védiuramu si vedemu si adi, cum se aduna, cum facu adunari, cum subscriu resolutiuni si petitiuni prin cluburi si meetinguri tóte partitele politice in Ungari'a spre a-si aduce la valóre dorintiele prin convincerea opiniunei publice si prin ea a locuriloru deciderórie. — Ne bucurámu, ca partit'a nationale romana inca -si va ecescuta programulu dorintieloru sale pe acelesi cali licite si pe facia; asteptámu adunari; asteptámu meetinguri si procedere activa prin tóte adunari comitateloru spre a castiga valóre prin ele dorintieloru nóstre nationali indreptatite; asteptámu cu unu cuventu, cá partit'a nóstra nationale cu acelasi dreptu se useze de libertatea adunariloru, cu care se intrunira serbii, se intruni d. e. acuma cerculu poporalu din Bud'a-Pest'a spre a-si esprime dorintiele asupra organizarei comitateloru si a comuneloru.

Partit'a deákiana, asia cum erá organizata ea inca in 48, se puse cu peptulu la posturile loru inca sub absolutismu, tienendu chefi strinsa disciplina pana adi, si éca rezultatele ei le vedemu. — Partit'a tiszaiana face asemenea, pana candu va ajunge la scopu. Óre partit'a nationale, despre care nu se mai póte nega, ca ecesiste si ca se afla indreptatita a ecesiste in Ungari'a si Transilvania, ca-ce nu se afla pe lume indreptatitu nici unu statu nici unu poporu a opri desvoltarea nationale a altui poporu conlocitoriu, cu atatu mai pucinu alu popri si alu incatena, cá se nu se póta desvolta, óre dicu partit'a nóstra nationale se fia priponita prin stare martiale?! Asteptámu deslusire dela cei, cari in adunarea din Turd'a intruniseru cunoscutulu programu pentru o reuniune nationale politica. — Pana atunci maghiarii se intrunescu, facu reuniuni preste reuniuni, incatu pareca nu vreu a ne mai lasa indreptu terenu nici pentru insociri nationali, cari ne suntu singurulu mediu de a salva prosperarea starei materiale si spirituale. —

Dar' ei urméza ecsemplele germaniloru: Aproposu, germanii austriaci ai reuniunei germane in

Vien'a tocma trasera mai multi deputati dietali si din senatu si alti barbati de influentia in 22 in adunare si se fusionara acolo tóte partitele in cea nationale germana austriaca, luandu solidaritate, unulu pentru toti si toti pentru unulu, primindu programulu comunu: ca tienu la terenulu de dreptu alu constitutiunei, ca pretendu alegeri direpte cu redicarea sistemulu de grupe; desfiintierea concordatului, scaderea bugetulu militariu, modificarea sistemulu de aparare si reforma contributiunei, cari tóte voru fi tientá nisuintieloru loru in tóta Austri'a. — Acum, déca au reuniune nationale politica ramurita prin tóta Austri'a, scimu candu au compus'o, vomu vedé o singura opiniune a loru figurandu, cá dorinti'a tieriloru si a popóreloru, cari stau casca gura fara facsimile, si asia voru face si maghiarii; apoi suprematistii, cá se póta suspitiona si ignora alte popóra scornescu ei tóte visurile despre nationalii negermani si nemaghiari, cá se nu se póta pune nici decatu pe pitiórele sale. — Deci in tóta ramur'a cate o reuniune catu de umilita la inceputu!!! —

Extractu din memorandumulu cechiloru.

Diurnalele germane din Vien'a, anumitu „N. Fremdenblatt“ tipa catu i iea gur'a, ca cechii pentru aceea suntu cerbicosi, ca vréu a se anecsa la Rusi'a, ducundu acolo idei revolutionarie sociale si politice, cari apoi se straforme Rusi'a, incatu se dicteze legi Europei dela Moscova, apoi comunica din „Mähr. Cor.“ urmatoriulu estrasu din memorandumulu lui Dr. Rieger, care lu ar' fi datu la cabinetulu de Tuillerie:

„Intr'unu statu unitariu austriacu semintia cehica nu póte ajunge nici odata la valóre.“

„Marea latire a comunicatiunei prin cali ferate, presiunea ce o eesercitéza acum Occidentulu asupra Orientelului, trebuie cu incetulu se inmormenteze limb'a si nationalitatea cehica, déca nu se va redicá unu valu puternicu in contra. Poloniloru nu ne potemu nici odata increde. — Indata ce se voru mai asiediá valurile nationalitatiloru, senatulu din Vien'a va deveni germanu; deci diosu cu senatulu, si constituirea corónei lui Wenzel cu orce pretiu.

„Ce e dreptu se petrundemu cu vederea, ca Austri'a, ale carei 5 sêu 6 parti suntu unite la olalta numai prin uniune personale, nu mai are pretensiuni de a sustá indelungatu in midiuloculu stateloru centrale, in care se straforma Europ'a din ce in ce totu mai multu (vre se dica, ca slavismulu, germanismulu si latinismulu se incórda a se centralisá).

Inse tocma pentru acésta e necesaria constituirea corónei lui Wenzel, pentrucá, candu se va desmembrá imperiulu Austriei in partile sale, natiunea cehica se sté pe pitiórele sale cá unu totu cu putere propria. (Acésta o'dicea si maghiarii pe la 1866—7 si o dicu si astadi. —)

Se nu ni se opuna, cumca statulu boemo-moravo-silesianu nu se va poté sustiené singuru in autonomi'a sa, pentruca cá unu statu suzeranu alu Rusiei va poté fi orcandu in stare a pune stavila viscoleroru amenintiatórie.

Ce e dreptu, ca prin Galiti'a se conturba legatur'a naturale cu Rusi'a, inse pana una alta se ne folosimu si de ajutoriulu poloniloru, pentruca in fine ii vomu avé la mana, redicandule rutenismulu in capu.

Se dice, ca Prusi'a sêu mai bine disu Germani'a cea inmarita nu va poté suferi in cóstele sale autonomi'a corónei lui Wenzel. Acésta e o cestiune a positiunei de putere si anecsiunea cu Rusi'a ne póte da curagiu a decolá si acésta opusetiune.“

In „Politik“ Dr. Rieger deminte scornitur'a germaniloru despre memorandumu, cu tóte acestea inse ese la lumina, ca celu pucinu verbalu cabinetulu Franciei totu e informatu despre starea si pretensiunile cele adeverate ale Boemiei. —

Unu conte feudale Ioane Lazanski face una schitia totu in „Politik“ pentru basea organizatiunei Austriei, cá se multumésca tóte popórele dimpreuna cu pe cechi: Tóte dietele legislative, dice, se tramita delegatiuni alese prin diete pentru a se consultá despre resbelu, finantie si trebile esterne la scaunulu regimulu, cá despre obiecte comune, sustienenduse min. comunu de resbelu, finantia si esterne, care acesta se fia in mana cancelariului; inse resiedinti'a imperiului si a monarchulu constitutionale se fia impartita prin provinciale nationalitatiloru. Acestu midiulocu de invoire mai posibilu, fara straformare in capite et membris, nu place dualistiloru, dar' ultimatulu invoiriloru totu cam pe aici se va intórce in Cislaitania, ma si in Ungari'a, — déca nu se va lua refugiu la midiuloculu celu mai securu pentru intarirea monarchiei, la teori'a Dr. Fischhof, cá tóte natiunile se se grupeze sub regime nationale fara respectu la teritória si tóte se aiba unu singuru centru comunu, cá parti integritórie ale Austriei, cam asia, cum cerusera deputatii romani reconstituirea in an. 1849, 13/25 Februariu dela Maiestate in Olomutiu. —

— **Statisticu.** Conscriptiunea poporulu in scaunulu Ciucului. In 31 Decembre 1869 scaunulu Ciucului luandu afara opidulu Ciucu-Szereda, numerá 22.769 de case cu 106.038 locuitori, intre cari 87.454 rom. cat., 15.751 gr. cat. (ad. romani), 1107 armeni cat., 59 gr. or., 177 ev. augs., 140 reformati, 34 unitari. Dupa secus: 54.423 barbati si 51.615 femei, intre cari barbati 31.828 neinsurati, 21.311 casatoriti, 1249 veduviti, 423 despartiti; femei nemaritate: 26.837, maritate 21.302, veduve 3416, despartite 53. Dupa meseria 523 onoratori, 48.570 agricultori, 2597 meseriasi. Dupa starea culturei: sciu ceti 3815 barbati si 7886 femei; a serie si ceti: barbati 7482, femei 1646. Ostasi ordinari 2371, militia 583. Intrég'a poporatiune indreptatita 112.643 suflete. Pamentu productivu are: 819.952 holde, (pogóne), adica 1174 stanjini patrati. Animale 11.740 cai, 2 muli (catiri), 64.764 vite cornute, 109.473 oi, capre 16.065, rimatori (porci) 23.978; si 2357 alvearia sêu stupi. Datele suntu dela presiedintele comisiunei de conscriere Puscás Ferencz. — In Ciucu se mai afla 697 deosebite intreprinderi, 96 beserici si capele, 45 scóle, 5 case municipale, 163 comunale si de ale statulu, 2 manastiri, 89 preoti si monachi, 147 oficiali destatu, 38 scaunali, 135 docenti, 554 scolari afara din scólele populari, 11 doctori, 3 chirurghi, 27 mósie, 1 apoteca. —

Trei-scaune (Háromszék) are urmatoriulu rezultatu de conscriere: teritoriulu sta din 498.843 pogóne si 208 stanjini patrati, adica 49 mile patrati si 8843 jugere. Din acesta productivu suntu 481.697 pogóne si 1422 stanjini patrati, neproductivu 17.145 jugere si 386 stanjini patrati. In totu scaunulu se afla 22.531 de case cu 24.237 parti locuitorie. Poporatiunea intréga: 95.340 suflete, adica barbati 46.734, femei 48.606. Dupa relegiune: 33.645 rom cat., 2128 gr. cat., 2 cat,

armeni, 10.787 gr. or., 1 armeniu gr. or., evanghelici augs. séu luterani 95, reformati 43.945, unitari 4588, israeliti 149. Starea culturii: sciu ceti barbati 1174, femei 3334; a scie si ceti sciu barbati 12.344, femei 5711; nici ceti nici scie barbati 33.217, femei 39.562. Dupa stare: proprietari 19.081, arendasi 827, oficiali economici 29, servitori cu anu 7443, palmasi 19.895, premendari proprietari 120, fara ocupatiune anumita 14, departati din teritoriu se afla 1475, adica 911 barbati, 564 femei. In **Romani'a** mersera 888 barbati si 558 femei. — Preste una suta ani se afla 8 barbati si 3 femei. Animale 14.292 cai, vite cornute 41.542, oi nobilitate 771, ordinare 89.978, capre 9481, porci 32.893, alvearie 4431. NB. pe la 1858 era numerulu sufleteloru 94.109, prin urmare in 12 ani a crescutu poporatiunea cu 1231 de suflete. NB. orasiile nu se computa aici, adica Csik-Szereda, Kézdi-Osiorheiu si Sangeorgiu.

Invitare.

La adunarea generala a Reuniunii politico-nationale a romanilor din comitatulu Aradului, — carea se va tiené in localitatea indatenata a institutulu clericalu, — pe diu'a de 3 Iuliu st. nou a. c. dupa amédi la 4 ore pentru desbaterea urmatórieloru obiecte:

1. Completarea si constituirea comitetulu statatória din 100 de membri, alegundi din sinulu Reuniunii.
 2. Formarea de „comitete particulari“ in diferite parti ale comitatulu, cari se voru compune dintre cei 100 de membri.
 3. Stabilirea unei modalitati de procedura in afacerile politice nationale, conformu dispusetiunii adunantiei generali din 2 Maiu a. c.
- Toti p. t. membri ai acestei Reuniuni prin acest'a suntu pofiti la participare. —
Aradu 26 Maiu 1870.

Demetriu Bonciu m/p.,
v.-presedintele Reuniunii politico-nationale.

Invitare

la conferinti'a literaria publica a societatii de lectura a junimei romane dela academi'a juridica si archigimnasiulu din Oradea mare.

Societatea subscrisa -si implinesce o detorintia placuta, venindu a incunoscinti'a pre on. publicu, ca va tiené in 15 Iuniu, adica Mercuri dupa St. Rosale sér'a la 1/2 8 ore conferintia literaria publica, cu cooperarea orchestrulu si a corulu tenerimei seminariulu domesticu in sal'a otelulu la „Vulturulu negru“, care productiune a societatii va fi urmata de o academi'a limbistica (dechiamatiuni in mai multe limbe) din partea tenerimei seminariulu amintitu; dupa programulu urmatóriu:

A. Conferinti'a literaria a societatii de lectura.

1. „Cantecu salutatoriu“ in quartetu mestecat de corulu vocale alu alumniloru seminaristi sub conducerea maestrulu de cantu Weinpolder; si „Mersulu lui Mihai“ piesa musicale, ecsecutata pe violina si flauta de orchestrulu alumniloru seminaristi din I. Maga, A. Nistoru, V. Szabó, stud. de clas. 8, A. Popu de cl. 7, G. Bolchisiu, A. Lazu, M. Popu stud. de cl. 6, Tr. Farkas de cl. 5, E. Bardosi de cl. 2 cu ajutoriulu dloru juristi A. Catoca si A. Boni, sub conducerea maestrulu de musica Modelack.
2. „Discursu de deschidere“ rostitu prin conducatoriulu societatii Iustinu Popfiu.
3. „Venatoriulu“ cantecu nationale in quartetu mestecat intonat de corulu amintitu.
4. „Sentinel'a romana“ poesia de V. Alesandri, dechiamata de I. Corojanu jur. de an. 3.
5. „Cavatin'a“ din oper'a „Ugo conte di Parigi“ piesa musicale, ecsecutata pe violina si flauta de orchestrulu amintitu.
6. „Necesitatea unei academie romane juridice“ disertatiune, compusa si rostita de I. Popu jur. de an. 2.
7. „Diorile frumóse“ cantecu nationale in quartetu barbatescu, intonat de corulu amintitu.
8. „Regele Carolu“ poesia de Grandea, dechiamatu de S. Andru jur. de an. 2.
9. „Mersulu lui Huniadi“ piesa musicale, ecsecutata pe violina si flauta de orchestrulu amintitu.

10. „Concertu emulatoriu séu romanulu in music'a sa in horile si povestile sale“ produsu de dd. D. Suciú jur. de an. primu, A. Catoca, I. Trifu jur. de an. 2, A. Boni jur. de an. primu si I. Maga stud. de cl. 8.

11. „Frundiulitia“ cantecu nationale in quartetu mestecat, intonat de corulu amintitu.

B. Academi'a limbistica a alumniloru seminaristi.

1. Dechiamatiune romana „Nu desperati“ poesia de I. Vulcanu, dechiamata de A. Popu stud. clas. 8.

2. Dechiamatiune maghiara „Éji látogatás“ poesia de Paulu Gyulay, dechiamata de Nic. Maioru stud. de cl. 8.

3. Dechiamatiune germana „Der Traum Stefans des Grossen“ balada de Bolintineanu, tradusa de Stauffe, dechiamata de G. Kerezsy stud. de cl. 4.

4. „Cantecu cu ecou“ in quartetu barbatescu, intonat de corulu amintitu.

5. „Ardelén'a“ piesa musicale, ecsecutata pe violina si flauta de orchestrulu amintitu.

6. Dechiamatiune franceza „L'isolement“ poesia din meditatiunile lui Lamartine, dechiamata de M. Popu stud. de cl. 6.

7. Dechiamatiune italiana „Rondinella pellegrina“ poesia de Tommaso Grossi, dechiamata de G. Sfurte stud. de cl. 7.

8. Dechiamatiune romana „Lumb'a romana“ poesia de G. Sionu, dechiamata de Alex. Popu stud. de cl. 7.

9. „Cantulu lui Hori'a“ in quartetu barbatescu intonat de corulu amintitu.

10. Potpourri din oper'a „Trovatore“ piesa musicale, ecsecutata pe violina si flauta de orchestrulu amintitu.

11. „Discursu de inchiaiare“ rostitu prin conducatoriulu societatii.

12. In urma „Resunetnlu nationale“ (Destéptate romane), ecsecutatu de corulu vocale si orchestrulu musicale laolalta.

Corulu si orchestrulu teneriloru seminaristi va cooperá din bunavointi'a rsm. d. Ioane Popu canonicu, abate, cavaleru si rect. sem.

Sal'a va fi ajustata elegante. Intrarea gratuita. Dupa productiunea literaria se va arangia in aceasi localitate petrecere de jocu.

Speramu, ca prea on. publicu romanu din locu si din provincia, care manifestá la tóte productiunile nóstre de pana aici o interesare atatu de viua, ne va fericita si la acést'a productiune si petrecere nationala cu presentia sa multu pretiuita, conferindu si prin acést'a la incuragiarea tenerimei romane pe carier'a marita a desvoltarei nationali, ascientiiloru si artiloru frumóse.

Datu in Oradea mare din siedinti'a societatii de lectura a tenerimei romane tienuta la 22 Maiu 1870. —

Iustinu Popfiu m/p.,
profes. conducatoriulu societatii.

Ioane Popu m/p.,
not. coresp.

Pest'a 28 Maiu 1879.

Inca una data caus'a teatrulu nationalu.

Candu prim'a óra amu redicatu cuventu in contra proceduri inteligentiei din Pest'a in caus'a teatrulu nationalu amu dechiaratu urmatóriele:

„Sum de acordu cu d. Misicu in tóta puterea cuventulu (ca adica nu este nici unu romanu, care se fia contrariu si se nu dorésca infintiarea unui teatru nationalu). . . . Se me erte inse inteligenti'a romana adunata in conferinti'a din 20 Februariu, déca -mi esprimu indoiéla despre potinti'a infintiarei unui teatru nationalu in timpulu de facia. . . . Inainte de tóte trebuie se ne castigamu de cele necesarie — si de aceste la noi suntu legionu. . . . Pentru ce nu ne intrunimu a aduná bani pentru intemeierea descoliu popularu, midiulocie si mai inalte, de cari din urma nu avemu nici un'a si cari mai multu ar' contribuá la redicarea, sustinerea si latirea spiritulu nationalu. . . . Apoi déca chiaru voim'u se ne desfatamu in productiuni teatrale romanesci haid' se ne intrunimu se adunamu bani pentru a poté garantá societatiiloru teatrale din Romani'a, cari voru a ne cercetá, cá aceste se se produca candu intr'unu, candu intr'altu orasiu romanescu! fiinduca scimu, ca fara astfelu de garantare societatile teatrale romane nu vinu la noi, pentruca sciu, ca publiculu romanescu din respectivele orasie — fara a'lu deobligá de timpuriu — nu ajunge a remu-

nerá fatigieles numiteloru societati.“ Fia cá eu se me insielu! se de Dumnedieu! inse eu me temu, ca alergamu dupa lucruri, cari nu le putemu ajunge, si neglitemu ceea ce mai usioru amu poté si ar' trebui se grigimu si se cultivamu.“

Din aceste se vede, si orice omu nepreocupatu si necondusu de patimi va cunósce, ca eu **nu** -mi amu redicatu vocea in contra infintiarei unui fondu pentru teatru; ci in contra infintiarei, edificareii unui teatru din cauza, ca avemu alte lipse mai ardiétorie, si ca nu suntemu in stare a sustiené unu teatru! Nu infintiarea unui fondu pentru teatru amu combatutu-o eu, din contra dupa cum se vede de mai susu, singuru amu indigitatu, cá se facemu fondu pentru a poté garantá societatiiloru din Romani'a remunerarea fatigialoru loru etc., — ci amu combatutu necesitatea si potinti'a infintiarei unui teatru in timpulu de facia. Acést'a amu trebuitu se o facu, pentruca autorii si apertorii ideei teatrulu nationalu, cati au scrisu in caus'a acést'a pana la scrierea corespondintei mele din Nr. 17 alu „Gazetei“ toti numai de infintiarea (adica redicarea) unui teatru nationalu au vorbitu: „se fondamu teatru; templulu Thaliei romane se va redica in scurtu timp; teatru se va redicá in Brasiovu, acolo va fi garderob'a etc. Millo va veni se ne conduca teatru; in cinci ani vomu avé unu teatru grandiosu etc.“, asia vorbiea amicii teatrulu nationalu, din cari se vede, ca loru nu le-au fostu numai de crearea unui fondu din a carui interese se se sprijinésca intreprinderile teatrale, ci se védia din banii adunati redicatu unu teatru grandiosu! Cumca ast'a le a fostu intentiunea atunci, se vede si de acolo, ca atunci, candu eu le amu aratatu cata suma de bani trebuie spre a edificá, instrú si sustiené unu teatru, ei nu au disu nici cu unu cuventu, ca ei nu acea vreau, ci numai infintiarea unui fondu, ci s'au marginitu cu una intieleptiune rara a trage la indoiéla conscientiositatea, cu care amu demonstratu necesitatea sumeloru mari!

Ei dara la inceputu a vroitu se adune bani pentru edificarea unui teatru, si pentruca eu -mi amu esprimatu indoiéla despre potinti'a edificareii si sustinerei lui si amu aratatu, ca avemu alte trebuintie mai ardiétorie cá redicarea unui teatru, — ei s'au sculatú asupra mea si m'au convinsu despre contrariulu cu argumente tari si frumóse, cari se potú ceti in „Federatiune“ si „Famili'a“.

Nu patimescu de ból'a de a me tiené infalibilu in parerile mele, pentru acea nici ca amu disu, ca e cu nepotintia a infintiá teatru, — ci numai, ca me indoiéscu a fi cu putintia. Amu dis'o inse din convingere intima, cu cugetulu celu mai curatu de a ajutá si folosi intereseloru publice romane, éra nu de a impededá prosperarea binelui publicu. Acele convingeri le amu si acum si le voiu avé pana atunci, pana ce nu me va convinge cineva de contrariulu — de acele convingeri condusu, cu acelu cugetu curatu de a folosi binelui publicu si cu deosebirs de a inaintá cultur'a poporulu romanu, amu indreptatu unu Apelu catra inteligenti'a romana din Transilvani'a si partile impreunate (Nr. 35 alu „Gazetei“), in care facundu-o atenta la infintiand'a societate pentru crearea unui fondu pentru infintiarea unui teatru nationalu, care constituinduse va fi in stare se ne imparta si se ne subtraga poterile, din cari se nutresce si prosperéza Asociatiunea transilvana, se ne impedece in ajungerea scopuriloru Asociatiunei etc. — o rogu in numele tuturor, cari dorescu inaintarea si fericirea poporulu romanu (fioresce nu a inteligentiei romane) cá se nu -si traga nici de aici inainte ajutoriulu datu Asociatiunei, se nu impartia in dóue, ori chiaru se de totu pentru scopulu teatrulu si se parasésca Asociatiunea, se de si pentru teatru, déca le prisosesece etc.

Nici odata nu asiú fi crediutu, ca acestu apelu alu meu purcesu din celu mai curatu cugetu si cu intentiunea cea mai buna de a sprijini celu mai salutariu scopu — cultur'a poporulu — se póta produce in anim'a unui romanu adeveratu una astfelu de revolutiune, cum a produsu acela — séu celu pucinu se vede a fi produsu — in anim'a dlui H.! Anim'a acestui barbatu s'a sbucinatú si tremura inca in dureri, candu a cetitu in criminarea in apelulu meu, — asia scie in Nr. 45 alu „Federatiunei“.

Si pentru ce i s'a sbucinatú anim'a? pentru ce ei tramura inca? — pentruca, dupa cum scie in numerulu mai sus citatu: „unu omu de pusetiune inalta, unu barbatu, pre care tóta lumea l'a crediutu, ca este destulu de maturu si celu mai seriosu, unu romanu in ale carui bune intentiuni amu poté inca se nu ne dubitamu, unu patriótu, care

cu iubirea de țier'a sa și de poporul romanu totu-
dun'a s'a falitu (?) vine in „Gazet'a Transilvaniei“
și trantesece in faci'a a t'ota (?) inteligenti'a din
Pest'a, ca ea (inteligenti'a) vré se impedece pro-
sperarea Asociatiunei transilvane pentru literatur'a
romana și cultur'a poporului romanu și ca ea (in-
teligenti'a) vré se impartia și se subtraga poterile,
din cari se nutresce acést'a Asociatiune, și vré (totu
inteligenti'a din Pest'a) se faca imposibilu scopulu
acesteia“. — Eu amu mai cetitu una data apelulu
dupa ce mi s'a facutu acést'a imputare, dara eu
nici cu o vorba nu amu aflatu amintita intelligen-
ti'a romana din Pest'a in acelu apelu, cu ce dreptu
identifica dlu H. cu societatea, care dupa cum
singuru recunósce inca nici nu ecsiste, nu sciu, eu
numai despre societatea infintianda amu vor-
bitu, éra nici decatu nu despre inteligenti'a din
Pest'a; — despre acést'a — celu pucinu despre cea
mai mare parte a ei, nici ca amu avutu cauza de
a vorbi, penruca cei mai multi dintre inteligentii
din Pest'a nici pana acuma nu au sprijinitu sco-
purile Asociatiunei transilvane in acea mesura, in
care s'ar fi potutu pretinde, și in care s'au arat-
atu, ca voru a sprijini societatea infintianda pen-
tru teatru. — Penruca inteligenti'a din Pest'a a
conclusu a se formá numit'a societate, de acolo nu
urméza inca, ca eu amu trebuitu se intielegu
pre inteligenti'a romana din Pest'a, candu amu
scrisu despre societatea infintianda, penruca vedi
dta dle H. „conclusulu“ de a formá inca nu e
formarea societatei cu atatu mai pucinu inusati
societatea, éra eu vorbindu numai despre societate,
care inca nu ecsiste — nu amu potutu, da nici ca
amu vroitu a atinge inteligenti'a din Pest'a! in
desiertu ti e dara si protestulu in contra insi-
nuatiunei, care nici ca ecsiste!

Mai cu multu dreptu asiú puté se protestezu
eu cu t'ota tari'a in contra insinuatiunei ce o
faci dta dle H., candu vroindu a ti dá bagu séma
mai mare valóre protestulu — nefundatu — nu
-ti pregeti ostenéla a insirá pre toti cu numele,
cari au luat parte la conferinti'a din 28 Febr.
a. c., — despre cari inse numai dtale sub ros'a
amu se -ti spunu, ca una parte mare nici decatu
nu a fostu de una parere cu dta si socii dtale in
privinti'a teatruului, nu a recunoscutu necesitatea ar-
dente a infintiarei unui teatru, dara penruca pacea
buna, penru de a nu patí cá P. S. si eu a pre-
ferita a merge de sila cu dvótra! — ti-i asiú
puté insirá cu numele pre toti, dara me pricepu la
curtenia de si nu sum gentlemanu —.

Dar' haid' se concedem — eu nu concedu —
ca eu amu intielesu pre inteligenti'a din Pest'a —
negu, ca eu o amu incriminatu; — incriminare ar'
puté contiené vorbele mele, candu eu asiú fi disu,
ca societatea — a vroitu séu vrea, adica eu
acel'a scopu se constitué (séu concludé constituirea)
cá se impedece, cá se subtraga poterile etc. —
concedu, atunci ar' fi incriminare intr'adeveru; inse
eu nu amu disu, nici ca amu aieptatu asia ceva,
nici ca voiu dice nici odata penruca, dupa cum s'a
potutu convinge ori si cine din cele scrise de mine
in caus'a teatruului, eu in aperatorii ideei infinti-
arei teatruului nationalu nu amu presupusu vointia
rea, malitia, — ci neconsiderarea mai aduncu a re-
ferintiiloru si trebuintiiloru nóstre, care nici decatu
nu contiene incriminare.

Si cá se te convingi, ca nu amu avutu voin-
tia nici scopu de a incriminá, -ti dechiaru de nou,
ca eu sum convinsu si sustienu si voiu sustiené
pana ce nu me voiu convinge de contrariu, ca „so-
cietatea infintianda penru teatru“, va subtrage din
poterile Asociatiunei transilv., déca aceasi va intinde
activitatea si preste Transilvani'a — va subtrage,
penruca trebuie se scie si dlu H., ca între romanii
din Transilvani'a fórte pucini suntu caroru le pri-
sosesce, cei mai multi nu dau si nu ajutu Aso-
ciatiunea trans., penruca le prisosesce, ci -si tragu
dela gara, dupa cum dice romanulu, — si ajutu
mai multi numai ei sciu cum, — acuma déca voru
mai trebú se dè si penru teatru, spune-mi dle
H. nu voru fi destui, cari voru dice: nu potu dá
si colo si colo, nu mai ajungu, fara voiu dá diu-
metate penru Asociatiune si diu-metate penru tea-
tru, ori póte se dice: voiu dá totu penru teatru,
ca penru Asociatiune amu datu destulu, — ori —
óre se spunu ori se tacu? Cati dintre cei, cari au
subscrisu in Pest'a cu sutele penru teatru, suntu
membri fundatori ori pre viéti'a ai celoru dóue A-
sociatiuni penru cultur'a poporului romanu? puneti
man'a pre anima dle H. si spune-mi, care si cati
dintre inteligentii din Pest'a au sprijinitu si spri-
jinescu Asociatiunea din Aradu si Transilvani'a in
mesur'a in care au subscrisu penru teatru! —
Asia dara nu póte fi nici una indoiéla, ca prin for-
marea societatiu penru teatru se va subtrage din

poterile, din cari se nutresce Asociatiunea trans. și
si eu numai atat'a amu voitu se dicu. (Va urmá.)

UNGARIA. Opositiunea Ungariei nu sta lo-
cului, ca diet'a a decisu luarea in pertractare a
proiectulu de lege despre organizarea municipieloru
si a comuneloru; si „Magyar Ujság“ publicá o pro-
vocare fórte infocata din partea clubulu de 48 ca-
tra poporu, cá se petitioneze din t'ote locurile in
contra introducerei acestui proiectu municipalu, ca
nu le e destulu centralistiloru denumirea judecator-
iloru, prin care s'au facutu neputintiósé comitatele,
ci acum vréu cá se le taia si ultimulu firu alu vie-
tiei autonomice, si ii mai provóca, cá se se sub-
scria petitiunea ce se publicá spre a fi catu de nu-
merosu reprezentata. —

In clubulu poporulu tinentu asupra organiza-
tiunei municipale se decise a se asterne petitiune
la dieta. 12 puncte cuprindu dorintiele poporulu
din Bud'a-Pest'a, cari inse nici ca -si aducu aminte
de pretensiunile nationaliloru in privinti'a limbei;
si arondarile le dorescu numai penru inlesnirea ad-
ministratiunei.

Clubulu dep. romani se fia salutatu si aplau-
datu din t'ote partile — pe langa recunoscintia, —
déca va mai luptá in sensulu invoirei in caus'a na-
tionale, — se resuné plagele lumei de spresiunile
recunoscintiei. —

Un'a telegrama din 29 Maiu ne anuncia, ca
vice-presidintele tablei magnatiloru a tramisu o
cerularia catra toti membrii, cá fara osebire si cei
facultati se se afle la siedinti'a dietala indisa pe 2
Iuniu, fimduca se voru pertracta proiecte de legi
fórte importante.

Br. Eötvös deschise adunarea anualá a acade-
miei maghiare in 18. Óre candu se va deschide
si sied. academiéi científica romana din Bucuresci?

Maghiarii aplauda desfacerea senatulu si a
dieteloru in Cislaitani'a si indata, dupa ce se de-
numi Kerkápolyi ministru de finantie ung., Gorové,
min. de comunicatiune si Szlávy ministru de com-
merciu, porni c. Andrassy la Vien'a, cá se midiu-
locéscá adunarea delegatiuniloru. —

Dela consiliulu din Rom'a repórta diurnalele
cá unu ce grandiosu, cumca primatele Ungariei Ioane
Simor a tinentu o cuventare in siedinti'a din 20
Maiu in contra infalibilitatii, care facu mare im-
presiune, incatu dupa finire primi mai multe gra-
tulari si stringeri de mana. Se crede, ca episcopii
austro-unguri voru fi mai toti in contra infalibili-
tatii, ér' pe Rosalia póte se voru reintórce parinti
pe a casa. —

In Croati'a Agramu, cu ocaziunea demon-
stratiunei dela monumentulu Jellacic, facuta din
partea nationaliloru in 20 Maiu, se facura
multe arestari, între cari se afla 4 juristi, 2 advo-
cati si unu concipientu. Toti juristii croati dela
academi'a croata emisera o resolutiune a parasi pre-
legerile, pana candu se va da satisfactiune penru
tractarea acést'a brutala a colegiloru loru. Depu-
tatiuni de orasiani interpelara pe consululu cetatli
si pe siefulu sectiunei Zlatarovic despre aceste a-
restari si ambii respinsera responsabilitatea. De-
putatiunile fura salutate de catra o multime de po-
poru cu Zsvio neincetate. Nationalii astépta cu
nerabdare denumirea episcopulu Strossmayer cá ar-
chiepiscopu, care posedé cele mai viue simpatie la
nationalii croati, atatu penru lupt'a lui cu natio-
nalii catu si penru lupt'a in contra reactiunei si
angustarei libertatii in conciliulu din Rom'a. —

Graciu (Graz) 5 Maiu 1870.

Ce voiescu nemtii din Cislaitani'a?!

(Capetu.)

In momentulu candu popórale opresate ince-
pura a se desteptá la lumin'a libertatiei din letar-
gi'a secularia a tiranismulu, si slovenii sudulu ince-
pura a se scutura si a veni la coscienti'a loru
nationala, si totu atunci li se nascú idea de „Uni-
tate nationala“. Krainulu unde se afla o masa
compacta de sloveni, Stiri'a sudica, Carinti'a si ce-
lelalte provincie, in care se afla maioritáte de slo-
veni voru se se incorporeze in unu corpu politicu.
Acést'a idea fú sprimata inca in anulu 1848 de
Dr. Bleiweisz unulu din cei de frunte capi ai slo-
veniloru, si de atunci incóce se desbatú cu multa
dibacia atatu prin diaristic'a slava catu prin ta-
boruri (adunari de poporu) si diete. Totu spre
desbaterea si vulgarizarea acestei idee se tieniu mul-
time de taboruri; in t'ote anghiuletiele locuite de
sloveni suntu proiectate taboruri, cari suntu fórte
cercetate de poporu. Astfelu se tieniu in 2 Maiu

in Talmain unu taboru, la care participara preste
8000 sloveni, cari se declarara cu unanimitate en-
tusiasmata penru Sloveni'a.

Necesitatea acestei „Sloveni'a“ o argumentéza
densii prin 2 puncte: 1. numai pre asta cale póte
fi ascurata ecsistenti'a si desvoltarea loru natio-
nala. 2. Imperiulu austriacu ar' castigá la sudu
unu bulevardu asecuratoru penru totudéun'a.

Poporatiunea ce ar' impoporá asta Sloveni'a
inca nici nu se suie la 2 milióne, cam egala cu po-
poratiunea romana din Transilvani'a. In Carinti'a
din 350.000 la 100.000 suntu slavi. In Stiri'a
sudica la 400.000, in celelalte provincia mai mici
cu totulu la olalta 200.000, ér' in Crain'a mai
t'ota poporatiunea e slava. Capital'a proiectatei
„Sloveni'a“ ar' fi Laibachulu.

Acést'a e schiti'a programei, cu care se pre-
gatescu slavii dela sudu, ca se lu asterna lui Po-
tocky, si penru a carui realizare -si voru continuá
lupta. Discordi'a si orb'a neunire ce si-au bagatu
nasulu si între densii spre bucuri'a inimiciloru sei,
le va causá multa dauna. Ei (cá si cechii din
Boemi'a) suntu impartiti in 2 castre, a betraniloru,
ce tieniu cu clericali si a teneriloru ce conténna
clericalismulu. Germanii usitéza acést'a desbinare
intru folosulu loru, ma se incérca din t'ote poterile
a atrage pre partit'a tenera in partea loru.

Amu voitu a impartasi acesteá on. publicu ro-
manu anume numai cá se véda si se se convinga
despre contrastulu dintre Trans- si Cislaitani'a, si
se véda catu de afundu suntu inradecinate subli-
mele idei de unitate nationala si independentia, in
animele popóreloru. Repetiescu, ce contrastu este
entre Trans- si Cislaitani'a. Pre candu bietiloru
ardeleni nu li este ertatu nici a protestá contra ra-
pirei scumpei loru patrie, nici a se pronuncia pen-
tru autonomi'a si independenti'a ei ce au avutu
seclii intregi; — aici slavii sudulu se incérca a
face regate nóua, cari dóra nici nu au mai ecsis-
tatu, aici se incérca a ciuntá din cea si din cea
tiéra cate o bucatica spre asi intemeiá Sloveni'a
loru dorita.

Pre candu in Transilvani'a pronunciamentulu
liberu alu ideelor, opiniiloru si convictiuniloru
sale suntu timbrate de crime, si cei ce se cutéza
se pronuncia astfelu precum le dictéza ratiunea si
le sioptesce anim'a loru de ardeleni, suntu trasi la
tribunale si aruncati in fundulu temnitiloru, ma
nici mortii nu suntu scutiti de aceste ineusatiuni
moderne ale Translitaniei din secl. a 19; pre a-
tunci slavii nu numai ai sudulu, dara si ai nordu-
lui Austriei cis. facu adunari nationale sub ceriulu
liberu, buna óra cá a romaniloru din 15 Maiu 48,
unde si dau cursu liberu tuturoru sentimenteloru,
aspiratiuniloru si convingeriloru sale.

Ce ar' face ungurasi nostri de a caroru libe-
ralismu se duce veste si poveste, ce ar' face diu
candu romanii se ar' incercá a formá astfelu de
adunari nationale, unde se dè ocaziune poporulu
se-si esprime dorerile si suferintiele lui, precum li-
berile sale dorintie si convingeri, cá se-si pronun-
cié liberu voi'a si se-si proclame drepturile sale,
cu cari l'au donatu mam'a natura?! Ce ar' face
ministeriulu lui Andrassy, candu ardelenii d. e. ar'
face o adunare nationala nu in campulu libertatiei,
ci in altu locu d. e. in campulu Tur-dei spre a
se consultá nu despre unitatea celoru 3 milióne
a romaniloru dintre Tis'a si Carpatii sud-ostici in
o Romania transcarpatina, analóga Sloveniei, séu
spre a restitui o Dacia traiana, la care au mai mare
dreptu decatu slovenii sudulu, — ci singuru nu-
mai spre a se pronuncia liberu in faci'a lumei a
ceriului si a lui Ddieu, numai pre langa conservarea
autonomiei si a independintiei Transilvaniei, si ar'
protestá in contra uniunei decretate fara densii, ma in
contra voiei lorú?! Ce ar' face ungurii intrebú
facia cu o asia miscare a romaniloru ardeleni? —
Ce absurditate poti intrebá si tu — mi va raspunde
publiculu romanu impreuna cu dta dle Redactore;
— au nu vedi, ca numai penru unu simplu pro-
nunciamentu érá se neincarcereze intréga natiunea ro-
mana, ma nici nu le ajunge temnitiele din intréga
Ungari'a spre a intemniá 3 milióne, ci ar' fi tre-
buitu se-si mai imprumute cateva de prin Asia? si
cine scie de unde; penru care pronunciamentu
scumpulu nostru frate Al. Romanu si astadi suferé
martirulu. Cum poti face asia o asemenare între
libertatea dela noi si cea din Cislaitani'a, pre candu
entre aceste 2 parti ale Austriei este prapastia mare.
Intr'adeveru, ca constitutionalismulu e introdusu de
multi ani preste t'ota Austri'a, inse la noi in Un-
gari'a se practiséza mai cu succesu prin legatulu
fi de lesiu si esposesionarea comuneloru romanii.

Astfelu -mi va raspunde publiculu romanu la
minunat'a mea comparatiune, si eu i dau totu drep-
tulu, penruca cunoscu severismulu ungurescu ca

se practică cu lealitatea romanului. Nu creduse, ca aceste voru dură în eternitate, ci numai până la o zi, pentruca dezvoltamentului și progresului omeniei și a spiritului timpului nime nu i se pôte opune; și totu ce se încerca a oprime cursul natural al dezvoltării procesului libertății, totu ce se încerca a portă lupta cu sacrele principia înscrisa pre flamur'a tuturor naționalităților, adică: Viéția națională prin libertate, va fi trântită cu vehemenția de valurile nerestabile ale progresului umanității. Fia încercării de a captusî procesul natural al libertății și progresului individi ori popóra, total'a lor devingere și nimicire e secură.

Un'a asi mai adauge în interesul ungrilor nostri. Se nu uite dloru imbuibati fiindu atatu de tare în er'a lor de aur, ca zefirul aducătoriu de multe bunătăți ce recorece și dă putere celor obosiți, vine dela vestu. Se nu uite, ca Cislaitani'a diace în vestu dela Translaitani'a, dela acest'a mai spre vestu e Elveti'a și Franci'a, și dela acesta mai spre vestu departe Americ'a. Se-si aduca aminte, ca zefirul ce au incuragiatu pre slavii Cislaitaniei va ajunge și la romanii Translaitaniei, ér' pana atunci romanul va sustiené lupt'a cu voi pre cale legală cu energia și rezoluția. — Publiu.

Cronica estera.

† Mari'a Eliade Radulescu, consorteia renumitului nostru literatu Ioane Eliade Radulescu a repausatu Joi în 21 Maiu, lasandu în doliu afara de familia pe multi cunoscuti, cari fura martori suferințelor ei, cá emigranta în 48. Fia'i tierin'a usióra! —

Preste tóta Romani'a s'a latitu unu spiritul inecătoriu de franchetia, unu spiritul de panda, de prefacatoria, unu spiritul de alta se dice, alta se face și acésta totu în obiectul alegerilor, care au începutu. Noulu guvernul începú a se distinge cu sil'a și presiunea, ce lasa se se faca pe sub mana la alegeri prin ómenii sei și apoi -si spala manele, ca vré numai se incungiure bataile și colisiunile sangeróse la alegeri. Maghiarii inca oprescu pe alegătorii romani, cá nici bastonul se nu lu aduca cu sine, pe candu ei pe sub mana se afla în depina armare, cum se intemplă și acum la Tasnadu, unde se omorira vr'o 3 romani și alti vr'o 50 fura raniti. — Blastemata e orice apucatura la alegeri, care le amenintia libertatea, ori prin coruptiune, ori prin sretia cu violintia. Satira, satira și ér' satira suntu astfelu de alegeri; apoi reprezentantii esiti din ele și legile ce le facu ei potu se fia salutarie?! Omulu omului lupu! —

Starea în Itali'a e fórté critica, fiinduca bandele republicane se latira preste totu teritoriulu ei. De trei septemani totu invingu buletinele oficiale, dar' bandele republicane esu cá buretii, proclamandu republica universale. Temnitiele suntu pline de mazzinisti, cu tóte acestea pronunciamentele se reinnoiescu, pentruca republicanii aparututindea și nicairi. Ei începura resbelulu guerilicu și Mazzini proclama, ca de aci incolo va urmá general'a resculare. Mai lipsesce numai cá se se arunce Garibaldi în fruntea insurecțiunei, despre care se crede, ca a esitu din Caprera, și insurecțiunea póte luá dimensiuni infricosiate, cu tóte, ca regimulu italianu cu celu papale tractéza pentru procedere comuna intru devingerea bandelor. — Elveti'a a trasu cordóne în marginile Italiei și internéza pe fugarii italieni. —

Imperatul Napoleonu merge în taber'a dela Chalons, de unde la Baden se va intelni cu regele Prusiei, óre nu si cu imp. Rusiei, care se afla la Ems; cá se se intieléga în contra republicanismului?

Novissimu. Invoirea cu polonii e aster-nuta, aristocratii se suferu între sene; polonii voru primi unu ministru fara portoliu pentru Galiti'a și autonomi'a mai estinsa, pe calea constituțională.

Inaugurarea gimnasiului din Bradu serbata cu tóta pomp'a. Metropolitanu Andreiu 2000 fl. ofertu. Se traiésca! — Presied.

Varietati.

Nr. 780. 1870.

Escrere de concursu.

Pre sém'a scóloru nóstre romane, în cari limb'a invetiamentului de comunu e cea romana, avendu netrecuta lipsa de map'a imperiului austriacu, și de globulu pamentului cu uumirile indatinate, în limb'a romana corecta compusu: — acestu consistoriu metropolitanu pentru facerea atarei mape și globu alu pamentului în limb'a romana prin acésta publica concursu pana în 15 Iuniu a. c., provocandu pre celi, cari se voru determiná a face recerutele mape și globure a-si tramite ofertele pana la terminulu susu prefriptu aici la ordinariatulu metropolitanu, inseinnandu pretiulu, pentru catu va face ecemplariulu și din un'a și din alt'a, — éra acestu consistoriu metropolitanu i asecuréza acum odata la facerea acestoru mape și globuri despre cumperarea a 1000 ecemplaria și din un'a și din alt'a, și e de acea sperantia, ca potu se tréca mai multe ecemplaria preste numerulu susu asigurat.

Blasiu din siedinti'a consistoriale, tienuta în 13 Aprile 1870.

T. Cipariu m/p.,
vicariu gen.

— II. Sa par. episcopu alu Caransebesiulu Ioane Popazu se afla în baile dela Valcele. —
— În Blasiu teologii tienu în 9 Iuniu sied. publica a societ. de lectura cu invitari și programa romanésca. —

— La adunarea invetiatorilor germani în Vien'a pe 8 Iuniu mersera și din Ardélu vr'o 15 insi. Asteptu dela — rica reportu completu. —

— Comerçiu cerealeloru, Galati, este pucinu animatu; depositulu e nulu; vendiarile de papusoi în cursulu septemanei au fostu vr'o 5000 chile cu pretiu de 140—142 lei de Galati chil'a, cu vam'a platita.

Grau vr'o 2000 chile, cu pretiu de 210—225 lei, diverse cualitati. — Corabii suntu pucine. —
„G. Civ.“

— Dupa midulocirea societatei academice romane, academi'a de sciintie din Petersburg a tramisu la Bucuresci cele dóua manuscrise ce poseda din Descriptiunea Moldovei de principele Cantemiru. Unulu din manuscrise, de si necomplectu (lipsesce cartea I, și ceva din a II-a) este fórté pretiosu, ca-ci are pe margini corecțiuni autografice ale principelui autore. Acest'a are titlu:

Demetrii Cantemiri
Principis Moldaviae
Descriptio Moldaviae.

Autographum auctoris passim în margine. Celu alu doilea manuscrisu pórtá acestu titlu: „Demetrii Cantemiri, Principis Moldaviae Descriptio antiqui et hodierni Status Moldaviae.

Descripta ex apographo quodejus filius mecum comunicavit. Petropoli 1721.“

S. Academica decopiéza aceste manuscrise și speramu, ca ne va dá o editiune mai complecta și cu textulu latinu alu operei acesteia, asia de stilita și cu lacune tradusa în 1812 la manastirea Némtiului. —

— Dupa staruinti'a dlui V. A. Urechia contra celebrulu profesore. Decanu facultatiei și membru alu academiei de sciintie din Copenhag'a, Dr. Steenstrup, academi'a de sciintie citata a tramisu societatei academice romane, o fórté pretiósă colecțiune din tóte analele sale, dela fundarea academiei. Darulu acest'a de volume circa 100, volume ilustrate și multe cu neputintia a se aflá în vendiarea librariloru, onóra multu pe S. Academica și e o acuisitiune multu pretiósă. —

— Intabulatie. În 6 Maiu a. c., M. Sa Domnulu a intabulatu sub Nr. 111, mosi'a sa Poenii din judeciul Iasi pre numele casei parintelui seu, principele Carolu Antoniu Hohenzollern, pentru sum'a de 450.000 lei noi pre terminu de trei ani. „Inf.“

Teatrulu nationalu.

Joi în 21 Maiu, la producerea pieselor „Zuliardi“ comedia intr'unu actu de d. V. Alexandri, „Herscu Bocceagi“, cantioneta comica de d. V. Alexandri, ecsecutata de d. Millo și „Soldatulu romanu“, vodevilu nationalu intr'unu actu, se distinsera cu deosebire d. Millo, care s'a transfiguratu cu totulu în gealuzu arnautu, a carui natura cruda sumétiá o reproduce de minune, ér' în juda-

nulu Herscu în cantioneta, dibacia judana, laudarea marfeloru și insielatulu cu ele le imitá pana în cele mai mici fibre alé miscariloru, incatu le reproduce cum nu credu, ca le va reproduce altulu pe lume. Dn'a M. Alexandrescu inca reproduce pe Afrodita, catu și pe Porumba bine și esactu, la ceea ce o ajutá și placutai flecsibilitate a gingasiei voce și a corpului.

„Soldatulu romanu“ a placutu mai cu deosebire, fiinduca poetulu parasea umorulu cate pre unu momentu, prefacundulu și în cuvinte serióse, cari ne mai placu nóue între Carpati. Romanulu numai imbraciosiandu natur'a lui Marte si dedanduse la arme din copilaria și la fapte eroice póte calcá preste scorpie, și în urm'a strabuniloru, facunduse stranepotu demnu de glori'a lor. Ne ar' placé, candu dramatic'a romana s'ar ocupá mai multu de grandeti'a faptelor romane eroice și a sacrificioru cerute pentru prosperarea natiunei, pentruca candu esti apasatu de sórte, nu 'ti vine a te demite în umoru, déca nu esti fluturu. — Tragiculu forméza caracterele, comiculu bicuesce, vitiale nutrindu umorulu.

Romanii ponea pe straini se le fig. istrioni și morioni, pe densii inca îi delecta grandeti'a virtutiloru mai multu, decatu tóte, cá si pe stranepotii loru transcarpatini. D. Millo e artistulu, care impreuna totulu, elu ar' trebui se nu mai móra în grati'a artei sale! —

Banc'a generala de ascuratiune reciproca „TRANSILVANI'A“.

Adunare generala extraordinaria.

Sambata în 25 Iuniu a. c., d. pr. 5 óre în sal'a magistratulu de aici.

Obiectu de pertractare:

Propunerea consiliului administrativu pentru depunerea unei parti din averea societatii, constatátória din efecte. —

Dreptulu de votatu are fiacare membru, care solvesce în ramulu focului unu premiu de celu pucinu 12 fl., în ramulu pentru ascuratiune pe viétiá unu premiu anualu de celu pucinu 20 fl. v. a.

Membrii, cari solvescu premii mai mici se potu asociá la unu votu cumulativu.

Membrii din afara potu ecsercité dreptulu de votare prin plenipotentiatii.

Sibiu în 25 Maiu 1870.

Consiliulu administrativu.

Publicare.

Actele, ce au statu sub conducerea fericitului † **Georgiu Katona adv. în Blasiu** în calitate de curatore denumitu din oficiulu preste acelea, preluandule deja pre langa intrevenire oficiósă, — si cu pucine momente înainte de sosirea mea în Blasiu spre acelu scopu, fiindu norocosu prin prea venerabilele consistoriu metropolitianu în siedinti'a din 23 a lunei și an. cur. în loculu repausatului insu-mi a fi denumitu și de Jurium Inspectoru alu dominielor arhidiecesane și de advocatu alu inaltului cleru arhidiecesanu gr. cat. de Alb'a Iulia, cu locuinti'a în Blasiu:

rogu pre toti aceia, caroru li stau pendente afacerile pentru mórtea pre timpuriu venita a intr'adeveru rarului geniú june, pre viitoriu a se adresá catra mine.

Blasiu 27 Maiu 1870 st. n.

Dr. Iacobu Brendusianu,

adv. regnicolare și cambiale mai înainte
1—2 în Alb'a Iulia.

CURSURILE

la bursa în 4 Iuniu 1870 sta asia:

Galbini imperatesci	—	—	5 fl. 79½ cr. v. a.
Augsburg	—	—	120 „ 25 „ „
London	—	—	122 „ 70 „ „
Impromutulu nationalu	—	—	69 „ 70 „ „
Obligatiile metalice vechi de 5%	—	—	60 „ 20 „ „
Obligatiunile rurale ungare	—	—	79 „ 75 „ „
„ „ temesiane	—	—	78 „ 50 „ „
„ „ transilvane	—	—	76 „ — „ „
„ „ croato-slav.	—	—	83 „ 50 „ „
Actiunile banței	—	—	720 „ — „ „
„ creditului	—	—	255 „ 10 „ „